

KANSALAI SPULSSI 4_2021

Valtioneuvoston kanslia on tilannut Tilastokeskukselta nopealla aikataululla toistaiseksi toistettavan Kansalaispulssi-kyselyn liittyen mm. viranomaisten toimintaan ja viestintään sekä vastaajan omaan mielialaan ja tulevaisuuden odotuksiin.

Kysely toteutetaan verkkokyselynä kolmen viikon välein. Verkkolomake tehdään Webropolilla ja kyselyyn on mahdollista vastata älypuhelimien kautta. Keruun päätyttyä aineisto ajetaan Webropolin järjestelmästä Tilastokeskuksen tutkijoiden koneille tarkistettavaksi ja käsiteltäväksi. Aineistonkeruu toteutetaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Otoksen muodostaminen ja rakenne

Vuoden 2021 neljännen tiedonkeruun otos muodostettiin Tilastokeskuksen työvoimatutkimukseen ajalla 22.1. – 2.2.2021, kuluttajien luottamustutkimukseen ajalla 1.1. – 2.2.2021 ja suomalaisten matkailututkimukseen ajalla 1.1. – 2.2.2021 vastanneista mannersuomalaisista kohdehenkilöistä. Otoksessa oli yhteensä 2 850 henkilöä, joille oli ajantasainen ja kriteerit täyttävä puhelinnumero (ainoa tai oikeaksi todettu, eikä salaiseksi merkitty, matkapuhelinnumero).

Em. tutkimusten otokset poimitaan ositetulla satunnaisotannalla väestön keskusrekisteriin perustuvasta Tilastokeskuksen väestötietokannasta. Tutkimukset toteutetaan puhelin- ja verkkokeruina, joissa samaa henkilöä haastatellaan yhdestä viiteen kertaa.

Tiedonkeruu

Lomake

Kyselyn sisältö toistuu kierroksittain melko samanlaisena. VNK toimitti Tilastokeskukselle kysymykset ja lomaketta muokattiin yhteistyössä. Verkkolomakkeen testaamiseen osallistui Tilastokeskuksen tutkijoiden lisäksi tilaaja. Kysymykset käännettiin Tilastokeskuksessa ruotsin- ja englanninkielelle.

Tiedonkeruun kulku, vastausosuus ja kato

Otokseen kuuluville lähetettiin tekstiviestillä kutsu ja henkilökohtainen suoralinkki verkkolomakkeelle. Samassa tekstiviestissä oli linkki Tilastokeskuksen tiedonkeruusivulle, jolla vastaajia informoidaan mm. tietosuojaan liittyvistä asioista. Tiedonkeruusivuilla on myös linkki tilaajan laatimaan tietosuoja selosteeseen. Muistutusviestit lähetettiin vastaamattomille kahden vuorokauden kuluttua sekä viimeisen päivän aamuna. Suurin osa vastauksista saatiin ensimmäisten kolmen vuorokauden kuluessa.

Taulukko 1: Kenttäaika ja vastausosuudet kierroksittain vuonna 2021

Kierros	Kenttäaika	Otos	Hyväksytyt vastaukset	Lopullinen vastausosuus
1. kierros	13. - 18.1.2021	2 428	1 187	48,9
2. kierros	3. - 8.2.2021	2 578	1 343	52,1
3. kierros	24.2. - 1.3.	2 840	1 510	53,2
4. kierros	17.3. - 22.3.	2 850	1 465	51,4

Aineiston toimittaminen

Aineisto toimitettiin asiakkaalle CSV-muodossa sekä suorat jakaumat Excel-taulukoina. Vastaajien avoimet kommentit toimitettiin sellaisinaan taulukoiden liitteenä.

Vastaajat

Kyselyn otoksessa mukana olleet ovat ensin vastanneet Työvoimatutkimukseen ja toisekseen suostuneet jatkotutkimukseen.

Liitteen 1 taulukosta nähdään, miten vastanneet jakautuvat väestöryhmittäin. Naiset vastasivat tälläkin kierroksella huomattavasti aktiivisemmin kuin miehet. Ikäryhmittäin heikoiten vastasivat 20 - 29-vuotiaat. Aineistossa on havaittavissa koulutukseen liittyvä osallistumattomuuden trendi, joka näkyy siinä, että perusasteen varassa olevat vastasivat hieman heikommin kuin korkea-asteen koulutuksen omaavat. Tämä trendi vaikuttaisi korostuvan verkkotiedonkeruussa.

Painotus

Vastausaineisto (1 465 henkilöä) painotettiin vastaamaan tutkimuksen perusjoukkoa (15-74 – vuotiaat mannersuomalaiset) ja painotuksessa väestötietoina käytettiin maaliskuun alun tietoja (4 088 761 henkilöä). Aineiston kullekin vastanneelle muodostettiin korottava ja vastauskatoa oikaiseva estimointipaino (muuttuja PAINO). Korottavuus mahdollistaa sen, että laskettaessa kokonaismääräestimaatteja tulokset ovat tarkastelussa kohdeperusjoukon tasolla. Tällöin painokerroin voidaan tulkita niin, että tutkimukseen osallistunut henkilö edustaa painonsa osoittaman määrän henkilöitä perusjoukossa.

Aineiston painotuksen lähtökohtana oli peruspainot, jotka muodostettiin jakamalla perusjoukon koko vastanneiden määrällä, eli peruspainoiksi muodostui kaikille vastanneille $4\,088\,761 / 1\,465$. Painojen kalibroinnissa peruspainoja muunnettiin niin, että painojen avulla kyselyyn vastanneet edustavat perusjoukkoa käytettyjen kalibroitimuuttujien suhteen. Kalibroitimuuttujina (liite 2) olivat sukupuoli, alue, 10-vuotisikäryhmä ja koulutusaste. Kalibrointiin käytettiin SAS-makro-ohjelmaa (Ranskassa kehitetty CALMAR2-makro).

Tulokset

Tulokset ovat Excel-taulukossa suorina jakaumina sisältäen soluttaiset vastaajien lukumäärät, painotetut vastaajamäärät (estimaatit) ja riviprosentit (prosenttiosuudet).

LIITE 1 Kansalaispulssi 4_2021 -kysely. Otos, vastanneet ja vastausosuudet eri väestöryhmissä.

	Otos	Vastanneet	Vastaus-%
Yhteensä	2850	1465	51.4
Sukupuoli			
Mies	1419	653	46.0
Nainen	1431	805	56.3
Muu		7	
Ikäryhmä			
15-19 -vuotiaat	97	40	41.2
20-24 -vuotiaat	179	65	36.3
25-29 -vuotiaat	194	79	40.7
30-34 -vuotiaat	203	96	47.3
35-39 -vuotiaat	253	139	54.9
40-44 -vuotiaat	249	141	56.6
45-49 -vuotiaat	239	142	59.4
50-54 -vuotiaat	264	134	50.8
55-59 -vuotiaat	283	160	56.5
60-64 -vuotiaat	300	171	57.0
65-69 -vuotiaat	290	157	54.1
70-74 -vuotiaat	299	141	47.2
Maakunta			
Etelä-Karjala	64	34	53.1
Etelä-Pohjanmaa	95	47	49.5
Etelä-Savo	63	25	39.7
Kainuu	36	13	36.1
Kanta-Häme	74	55	74.3
Keski-Pohjanmaa	28	23	82.1
Keski-Suomi	155	78	50.3
Kymenlaakso	83	27	32.5
Lappi	83	35	42.2
Pirkanmaa	292	153	52.4
Pohjanmaa	109	43	39.4
Pohjois-Karjala	60	28	46.7
Pohjois-Pohjanmaa	220	93	42.3
Pohjois-Savo	129	64	49.6
Päijät-Häme	100	51	51.0
Satakunta	117	52	44.4
Uusimaa	853	485	56.9
Varsinais-Suomi	265	148	55.8

LIITE 2. Kalibroitimuuttajat

Sukupuoli

1 = Mies

2 = Nainen

Alue muodostettiin suuralueista (pois lukien Ahvenanmaan maakunta)

1 = Helsinki-Uusimaa

2 = Etelä-Suomi

3 = Länsi-Suomi

4 = Pohjois- ja Itä-Suomi

10-vuotisikäryhmä

15 - 24

25 - 34

35 - 44

45 - 54

55 - 64

65 - 74

Koulutusaste

1 = Perusaste

2 = Toinen aste

3 = Korkea-aste